

Posudek konzultanta

na rigorózní práci Mgr. Karla Bocka:

Obhajoba obhájcem v přípravném řízení

I. Téma recenzované rigorózní práce je aktuální jak z pohledu platné právní úpravy, tak z hlediska úvah o budoucím vývoji trestního řízení. Hlubší zhodnocení tak důležitého tématu jako je obhajoba obhájcem v trestním řízení je potřebné pro teoretické zobecnění i pro legislativní a aplikační praxi.

Zásada zajištění práva na obhajobu je pravidlem ústavněprávní úrovně (srov. čl. 40 odst. 3, 4 Listiny) a právo na obhajobu je upraveno také v mezinárodních dokumentech o lidských právech, zejména v čl. 14 odst. 3 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a v čl. 6 odst. 3 písm. h) Evropské úmluvy. V platné právní úpravě je tato zásada vyjádřena zejména v ustanovení § 2 odst. 13 tr. řádu a v řadě navazujících ustanovení. Jednou ze složek práva na obhajobu je i tzv. obhajoba formální, tj. právo obviněného mít obhájce a radit se s ním o způsobu obhajoby. A právě této složce práva na obhajobu je věnována rigorózní práce Mgr. Karla Bocka.

Za cíl své práce si rigorozant vytkl snahu zaměřit se zejména na obhajobu obhájcem v trestním řízení, představit aktuální otázky obhajoby a ukázat pohled na přípravné řízení trestní z pohledu obhajoby. Současně autor vyjadřuje snahu poukázat na nedostatky, kterými přípravné řízení aktuálně trpí (str. 3). Podle mého názoru se autorovi podařilo v zásadě vytčeného cíle dosáhnout a předložená práce je zpracována na velmi pěkné odborné i literární úrovni.

Autor si práci rozdělil do úvodu, ve kterém popisuje cíl své práce a metody zpracování, deseti kapitol dále podrobněji strukturovaných a závěru, ve kterém v sumarizované podobě podává přehled kladných stránek i problematických míst současné právní úpravy obhajoby obhájcem v trestním řízení. Jednotlivé kapitoly jsou rozděleny tak, že v prvních dvou kapitolách rigorozant pojednává o ústavních a mezinárodních aspektech práva na obhajobu a vývoji přípravného řízení. Následující kapitoly charakterizují postup před zahájením trestního stíhání z hlediska obhajoby, poté se autor zabývá vyšetřováním, právy a povinnostmi obhájce.

V závěrečných kapitolách autor pojednává o obhajobě mladistvého a dítěte mladšího 15 let a komparuje českou a aktuální slovenskou obhajobu obhájcem v předsoudním stadiu trestního řízení.

Systematiku práce považuji za správnou a logickou. Jednotlivé části práce na sebe vhodně navazují. Práce podává celistvý obraz o otázkách vymezených předmětem práce, a to v dostatečném rozsahu. Určitou výjimkou je jen kapitola o obhajobě obhájcem v řízení ve věcech mladistvých, kde se autor vlastním tématem, tj. zvláštností obhajoby v řízení ve věcech mladistvých, zabývá jen okrajově.

Autor zpracoval práci na podkladě dostatečného počtu odborných literárních pramenů (v seznamu použité literatury uvádí 44 titulů a několik internetových zdrojů). Uvádí v podstatě všechny relevantní a použitelné prameny české, resp. československé, i když někdy ne zvolil aktuální vydání příslušné publikace. Je také škoda, že autor pominul aktuální vydání slovenské učebnice trestního řízení (Ivor, J. a kol: Trestné právo procesné, Iura Edition, Bratislava, 2006), které by mu jistě lépe umožnilo vytyčit rozdíly mezi českým a slovenským procesem.

Rigorózní práci zhodnocuje, že autor používá příhodně a v dostatečné míře judikaturu jak soudů obecných, tak Ústavního soudu.

Práce je napsána živým, čtivým stylem.

II. Těžiště rigorózní práce spatřuji v rozboru postavení obhájce v trestním řízení a ve výkladu jeho práv v předsoudním stadiu trestního řízení.

Pokud jde o rozbor postavení obhájce, oceňuji, že se autor zabývá aktuální teoretickou i praktickou otázkou, zda obhájce je subjektem trestního řízení a současně stranou, a pokud ano, kdy stranou je a kdy není.

V partii věnované obhajobě obhájcem v předsoudním stadiu trestního řízení bylo žádoucí uvést kritičtější stanovisko k názoru, že tzv. zkrácené přípravné řízení (a na něj navazující zjednodušené řízení před soudem) přispěje ke zrychlení a zjednodušení přípravného řízení a následně řízení před soudem. Práva obhájce jsou ve zkráceném přípravném řízení omezena. Podezřelý ve zkráceném přípravném řízení má sice podle dikce zákona stejné postavení jako obviněný, postavení obou osob je však procesně naprosto odlišné s ohledem na charakter řízení a okamžik zahájení trestního stíhání. Konkrétní práva jsou navíc uvedena pouze v

souvislosti se zadrženým podezřelým a podezřelému není plně umožněno uplatnění jeho práv s neomezenou možností účasti obhájce při úkonech použitelných jako důkaz v řízení před soudem.

V kapitole, která srovnává aktuální českou a slovenskou právní úpravu je třeba upřesnit, že podle slovenské právní úpravy může koncipient zastupovat obviněného, pokud s tím obviněný souhlasí, ale nikoliv v celém trestním řízení, což je třeba doplnit. V přípravném řízení jen když jde o řízení o přečinu a zločinu, s výjimkou zvlášť závažného zločinu. Další přesnění se třeba uvést ve spojitosti s pluralitou obhájců. Slovenská právní úprava obsahuje důležité ustanovení, že při pluralitě obhájců postačí při procesních úkonech účast jen jednoho z nich, pokud zákon nestanoví jinak (§ 44 odst. 7 slov. tr. řádu). V českém trestním řádu podobné ustanovení chybí a jeho absenci aplikační praxe pocítuje jako nedostatek.

III. Závěrem shrnuji: Rigorózní práce Mgr. Karla Bocka je plně způsobilým podkladem pro ústní obhajobu. Rigorozant prací prokázal, že má hlubší teoretické znalosti, schopnost vytvořit odborný literární text a má také odpovídající přehled o aplikační praxi.

Při ústní obhajobě doporučuji vyjádřit se k podnětům obsaženým v hodnocení konzultanta a dále k otázkám:

Možnosti zdokonalení současné právní úpravy obhajoby obhájcem v trestním řízení.

V Praze 28. ledna 2007

Doc. JUDr. Jiří Jelínek, CS,
konzultant